

This document has been provided by the International Center for Not-for-Profit Law (ICNL).

ICNL is the leading source for information on the legal environment for civil society and public participation. Since 1992, ICNL has served as a resource to civil society leaders, government officials, and the donor community in over 90 countries.

Visit ICNL's **Online Library** at
<http://www.icnl.org/knowledge/library/index.php>
for further resources and research from countries all over the world.

Disclaimers

Content. The information provided herein is for general informational and educational purposes only. It is not intended and should not be construed to constitute legal advice. The information contained herein may not be applicable in all situations and may not, after the date of its presentation, even reflect the most current authority. Nothing contained herein should be relied or acted upon without the benefit of legal advice based upon the particular facts and circumstances presented, and nothing herein should be construed otherwise.

Translations. Translations by ICNL of any materials into other languages are intended solely as a convenience. Translation accuracy is not guaranteed nor implied. If any questions arise related to the accuracy of a translation, please refer to the original language official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

Warranty and Limitation of Liability. Although ICNL uses reasonable efforts to include accurate and up-to-date information herein, ICNL makes no warranties or representations of any kind as to its accuracy, currency or completeness. You agree that access to and use of this document and the content thereof is at your own risk. ICNL disclaims all warranties of any kind, express or implied. Neither ICNL nor any party involved in creating, producing or delivering this document shall be liable for any damages whatsoever arising out of access to, use of or inability to use this document, or any errors or omissions in the content thereof.

Zakon o deviznom poslovanju

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ", br. 12/95, 29/97, 35/97, 44/99, 74/99 i 73/2000. Vidi: čl. 50. Zakona - SL SRJ, 28/96-5.

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se način plaćanja i naplaćivanja u poslovanju s inostranstvom i drugo devizno poslovanje.

Član 2.

Devize jesu potraživanja u inostranstvu koja glase na stranu valutu, kao i efektivni strani novac, osim kovanog zlatnog novca.

Devize se koriste za plaćanja inostranstvu, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 3.

Devize se kupuju i prodaju na jedinstvenom deviznom tržištu.

Zabranjena je kupovina i prodaja deviza između domaćih i stranih lica, između stranih lica, i između domaćih lica u Saveznoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: Jugoslavija) van jedinstvenog deviznog tržišta, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 4.

Zabranjeno je plaćanje i naplaćivanje u devizama ili u zlatu između domaćih lica, između stranih lica i između domaćih i stranih lica u Jugoslaviji, ako ovim ili drugim saveznim zakonom nije drukčije određeno.

+ Vidi:

čl. 1. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 5.

Domaće lice, u smislu ovog zakona, jeste pravno lice i preduzetnik sa sedištem u Jugoslaviji, kao i fizičko lice s prebivalištem u Jugoslaviji.

Strano lice, u smislu ovog zakona, jeste pravno lice sa sedištem u inostranstvu i fizičko lice s prebivalištem u inostranstvu.

Član 7.

Devize ostvarene u skladu s odredbama ovog zakona pravno lice i preduzetnik drže na svom deviznom računu kod ovlašćene banke ili prodaju ovlašćenoj banci.

Na devize iz stava 1. ovog člana banke ne plaćaju kamatu, osim po osnovama iz člana 34. ovog zakona.

Plaćanje i naplaćivanje u obavljanju poslova s inostranstvom vrši se preko banke ovlašćene za poslove s inostranstvom.

+ Vidi:

čl. 1. Zakona - SL SRJ, 29/97-2.

čl. 1. Zakona - SL SRJ, 44/99-11.

Član 22.

Platni promet s inostranstvom vrši se u devizama i u dinarima.

Platni promet sa zemljama s kojima je zaključen međunarodni ugovor o platnom prometu vrši se u skladu s tim ugovorom.

Narodna banka Jugoslavije propisuje način vršenja platnog prometa s inostranstvom i daje uputstvo radi jedinstvenog vršenja tog prometa.

Propisom iz stava 3. ovog člana uređuje se i način vršenja plaćanja i naplaćivanja po poslovima malograničnog prometa i po međunarodnim sajamskim kompenzacionim poslovima.

+ Vidi:

čl. 14. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 39.

Strana lica mogu dinare i devize držati kod ovlašćene banke kao depozite po viđenju, s otkaznim rokom ili oročeno.

Narodna banka Jugoslavije može odrediti uslove pod kojima se sredstva stranih lica mogu primati u depozit.

+ Vidi:

čl. 14. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 40.

Strana lica mogu držati dinare na računu kod ovlašćene banke stečene po osnovu:

- 1) prodaje deviza za dinare ovlašćenoj banci;
- 2) prodaje robe i usluga;
- 3) učešća u dobiti;
- 4) prenosa sa računa drugog stranog lica, kao i po drugom osnovu, pod uslovima i na način koje propiše Savezna vlada.

+ Vidi:

čl. 14. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 42.

Transfer sredstava stranom licu u inostranstvu vrši se slobodno posle izmirenja svih dospelih obaveza u Jugoslaviji, i to po osnovu dobiti, povraćaja sredstava, odnosno ostatka sredstava po osnovu uloga u preduzeće, u slučaju raskida ugovora, udela u neto-imovini i repatrijacija tog udela po prestanku rada preduzeća, ako je strano lice uložilo sredstva obavljanjem investicionih radova u Jugoslaviji, kao i dinari stečeni na osnovu člana 40. ovog zakona i dinari stečeni po osnovama utvrđenim propisom iz tog člana.

+ Vidi:

čl. 4. Zakona - SL SRJ, 29/97-2.

čl. 14. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 60.

Domaća i strana fizička lica mogu držati devize na deviznom računu ili deviznoj štednoj knjižici kod ovlašćene banke.

Verske zajednice, fondovi i fondacije, legati, zadužbine, humanitarne organizacije i udruženja građana mogu devize pribavljene po osnovu poklona i humanitarne pomoći držati na deviznom računu ili deviznoj štednoj knjižici kod ovlašćene banke.

Narodna banka Jugoslavije propisuje način vođenja deviznog računa i devizne štedne knjižice lica iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 61.

Za devize položene na devizne račune i devizne štedne knjižice garantuje ovlašćena banka svojom ukupnom imovinom.

Ovlašćena banka dužna je da devize iz stava 1. ovog člana osigura u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje banaka i drugih finansijskih organizacija.

Član 62.

Ovlašćena banka dužna je da po osnovu deviza položenih na devizni račun i deviznu štednu knjižicu izvrši obračun i isplati kamatu u devizama ili, na zahtev domaćeg i stranog fizičkog lica, u dinarima.

+ Vidi:

čl. 14. Zakona - SL SRJ, 73/2000-4.

Član 63.

Domaća i strana fizička lica mogu sa svog deviznog računa ili devizne štedne knjižice podizati efektivni strani novac.

Domaća i strana fizička lica mogu svoja potraživanja po osnovu držanja deviza na deviznom računu ili deviznoj štednoj knjižici prodati domaćem pravnom ili fizičkom licu preko ovlašćene banke.

Zakon o platnom prometu

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ", br. 53/92, 6/93, 16/93, 31/93, 32/94, 61/95, 34/97, 44/99, 47/99 i 53/2001. Vidi čl. 61. Zakona - SL SRJ, 28/96-5. Vidi: čl. 40. Zakona - SL SRJ, 30/96-1. Vidi: čl. 44. i 45. Zakona - SL SRJ, 24/98-48, 74/99-53, 28/2000-31 i 73/2000-3.

NAPOMENA

Zakon prestaje da se primenjuje 1.1.2003. godine - vidi: čl. 58. Zakona - SL SRJ, 3/2002-30.

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se obavljanje platnog prometa u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

+ Vidi:

čl. 1. Zakona - SL SRJ, 61/95-20.

Član 2.

Platni promet u Saveznoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: platni promet), u smislu ovog zakona, čine sva gotovinska i bezgotovinska plaćanja preko računa između učesnika u platnom prometu.

Poslovi platnog prometa su: otvaranje i vođenje računa, obračun, prenos novčanih sredstava s jednog na drugi račun, naplata, uplata i isplata s računa i drugi poslovi platnog prometa određeni saveznim zakonom.

Član 3.

Platni promet se obavlja upotrebom jedinstvenog plana računa i jedinstvenih instrumenata platnog prometa.

Član 5.

Učesnici u platnom prometu, u smislu ovog zakona, jesu pravna lica, radnje bez svojstva pravnog lica koje su dužne da vode poslovne knjige i fizička lica koja vrše plaćanje preko računa u dinarima.

Član 6.

Pravna lica dužna su da novčana sredstva vode na računu kod nosilaca platnog prometa i da plaćanje vrše preko tog računa.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pravna lica mogu da plaćaju u gotovom novcu na način i pod uslovima utvrđenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Fizička lica mogu novčana sredstva da vode na računu kod nosilaca platnog prometa na osnovu ugovora i da plaćanje vrše preko tog računa.

Zakon o donacijama i humanitarnoj pomoći

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ", br. 53/2001 i 61/2001 (ispr.)

Član 1.

Državni organi, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća, javne ustanove, druge organizacije i zajednice koje ne ostvaruju dobit, kao i domaće i strane humanitarne organizacije (u daljem tekstu: primalac donacije i pomoći) mogu primiti donacije i humanitarnu pomoć.

Primalac donacije i pomoći ne može biti politička stranka.

Član 2.

Donacije i humanitarna pomoć, u smislu ovog zakona, mogu biti u robi, uslugama, novcu, hartijama od vrednosti, imovinskim i drugim pravima.

Član 3.

Uvoz robe i usluga po osnovu donacije i humanitarne pomoći, kao i uvoz robe i usluga koje se kupuju iz sredstava dobijenih od donacije i humanitarne pomoći i iz sredstava ostvarenih realizacijom hartija od vrednosti i po osnovu korišćenja ustupljenih prava, je slobodan.

Član 4.

Roba u smislu ovog zakona se može uvoziti ako ispunjava uslove propisane za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu na domaćem tržištu, a usluge u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim ugovorima.

Roba za koju je obavezna zdravstvena, veterinarska, ekološka ili fitopatološka kontrola ili kontrola kvaliteta može se uvoziti ako ispunjava propisane uslove.

Roba se ne može uvoziti ako su njen promet i upotreba zabranjeni u zemlji iz koje se uvozi ili u zemlji u kojoj je proizvedena.

Roba u smislu ovog zakona se ne može uvoziti ukoliko je odlukom Savezne vlade zabranjen uvoz te robe radi sprečavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i životne sredine.

Član 5.

Primalac donacije i pomoći oslobođen je plaćanja carine, drugih uvoznih dažbina i taksu koje se plaćaju prilikom uvoza robe koja je predmet donacije i humanitarne pomoći u smislu ovog zakona.

Nije dozvoljeno lažno prikazivanje činjenica radi ostvarivanja povlastice iz stava 1. ovog člana.

Član 6.

Radi korišćenja povlastice iz člana 5. ovog zakona primalac donacije i humanitarne pomoći, uz zahtev za oslobođenje, podnosi carinarnici:

1) izjavu donatora, odnosno davaoca humanitarne pomoći iz koje se vidi da se roba šalje besplatno, odnosno drugi dokaz da se roba plaća iz sredstava prikupljenih po osnovu donacije i pomoći ili iz sredstava ostvarenih realizacijom hartija od vrednosti i po osnovu korišćenja ustupljenih prava;

2) izjavu da će roba biti upotrebljena u humanitarne, naučne, prosvetne, kulturne, sportske, verske i umetničke svrhe, unapređenje uslova života stanovništva i zdravstvene zaštite, zaštitu životne sredine i sl;

3) izvod iz registra, ili drugi dokaz da se bavi delatnošću iz tačke 2. ovog stava.

Izvod iz registra, ili dokaz iz stava 1. ove tačke ne podnose državni organi i organi jedinica lokalne samouprave.

Na osnovu podnetog zahteva carinarnica donosi rešenje.

Član 7.

Primalac donacije i pomoći ne može bez prethodnog plaćanja carine robu oslobođenu od plaćanja carine, drugih uvoznih dažbina i taksi koje se plaćaju prilikom uvoza robe koja je predmet donacije i humanitarne pomoći u smislu ovog zakona, prodati ili upotrebiti u druge svrhe osim u svrhe za koje je donacija, odnosno pomoć data, u roku od tri godine od dana uvoza.

Ako utvrdi da je roba iz stava 1. ovog člana otuđena, predata na upotrebu ili upotrebljena u druge svrhe a ne u svrhe zbog kojih je oslobođena od plaćanja carine, drugih uvoznih dažbina i taksi, carinarnica će odmah, a najdocnije u roku od dve godine od dana kad je za tu robu prestalo ograničenje, doneti rešenje o naplati carine, drugih uvoznih dažbina i taksi.

Savezna uprava carina vodi evidenciju o robi koja je predmet donacije i humanitarne pomoći u smislu ovog zakona.

Član 8.

Devize primljene po osnovu donacije i humanitarne pomoći, u smislu ovog zakona, primalac donacije i pomoći **drži** na svom deviznom računu kod ovlašćene banke i **koristi za** plaćanje uvoza u skladu sa ugovorom o donaciji, odnosno ugovorom o pružanju humanitarne pomoći.

Preduzeće, drugo pravno lice ili preduzetnik koji je robu prodao, odnosno koji je uslugu izvršio dužan je da preko ovlašćene banke proda Narodnoj banci Jugoslavije devize ostvarene prodajom robe i pružanjem usluga u zemlji stranim humanitarnim organizacijama i donatorima iz inostranstva.

Obaveza iz stava 2. ovog člana odnosi se i na preduzeće ili drugo pravno lice koje u ime i za račun, odnosno za račun strane humanitarne organizacije ili donatora iz inostranstva posreduje u kupoprodaji robe, odnosno pružanju usluga.

Ovlašćena banka dužna je da devizna sredstva izdvojena u smislu st. 2. i 3. ovog člana položi na poseban devizni račun.

Ovlašćena banka dužna je da devize položene na račun iz stava 4. ovog člana narednog dana proda Narodnoj banci Jugoslavije.

Narodna banka Jugoslavije dužna je da najdocnije u roku od dva radna dana od prijema izveštaja da su devize uplaćene na devizni račun Narodne banke Jugoslavije, odnosno od dana prijema efektivnog stranog novca, doznači ovlašćenoj banci dinarsku protivvrednost.

Dinarsku protivvrednost deviza primljenu od Narodne banke Jugoslavije, ovlašćena banka je dužna da narednog dana od dana uplate doznači preduzeću, drugom pravnom licu i preduzetniku.

Član 9.

Na uvoz roba koja je predmet donacije i humanitarne pomoći ne plaća se akciza i porez na promet u skladu sa odredbama saveznog zakona kojim se uređuju osnovi poreskog sistema.

KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 10.

Novčanom kaznom od 90.000 do 450.000 dinara kazniće se za privredni prestup domaće ili strano pravno lice:

1) ako zaključi ugovor o uvozu robe koja je predmet donacije odnosno humanitarne pomoći i koja ne ispunjava uslove za stavljanje u promet, odnosno za upotrebu na domaćem tržištu, odnosno ako zaključi ugovor o uvozu usluga koje su predmet donacije odnosno humanitarne pomoći i koji nije u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim konvencijama, kao i ugovor o uvozu robe čiji su promet i upotreba zabranjeni u zemlji iz koje se uvozi ili zemlje u kojoj je proizvedena, odnosno robe čiji je uvoz zabranjen saglasno propisu Savezne vlade (član 4);

2) ako devize primljene po osnovu donacije i humanitarne pomoći ne drži na svom deviznom računu kod ovlašćene banke ili te devize ne koristi u skladu sa ugovorom o donaciji, odnosno ugovorom o pružanju humanitarne pomoći (član 8. stav 1);

3) ako devize ostvarene prodajom robe i pružanjem usluga u zemlji stranim humanitarnim organizacijama i donatorima iz inostranstva ne proda preko ovlašćene banke Narodnoj banci Jugoslavije (član 8. st. 2. i 3);

4) ako prodate devize, koje su preduzeća, druga pravna lica i preduzetnici ostvarili prodajom robe i pružanjem usluga u zemlji i stranim humanitarnim organizacijama, ne proda Narodnoj banci Jugoslavije narednog dana od dana polaganja na poseban devizni račun ili ako primljenu dinarsku protivvrednost tako prodatih deviza ne doznači ovim licima narednog dana od dana uplate (član 8. st. 4. i 6).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u domaćem ili stranom pravnom licu novčanom kaznom od 6.000 do 30.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 6.000 do 30.000 dinara.

2. Prekršaji

Član 11.

Novčanom kaznom od jednostrukog do desetostrukog iznosa uskraćene carine, odnosno jednostrukog do četvorostrukog iznosa vrednosti robe, kazniće se za prekršaj domaće ili strano pravno lice:

1) ako lažnim prikazivanjem činjenica izdejstvuje ili pokuša da izdejstvuje oslobođenje od plaćanja carine, drugih uvoznih dažbina i taksi koje se plaćaju pri uvozu robe koja je predmet donacije i humanitarne pomoći (član 5. stav 2);

2) ako pre isteka propisanog roka, bez prethodnog plaćanja carine, proda robu oslobođenu od plaćanja carine, drugih uvoznih dažbina i taksi koje se plaćaju prilikom uvoza robe koja je predmet donacije i humanitarne pomoći, odnosno tu robu upotrebi u druge svrhe osim u svrhe za koje je donacija, odnosno pomoć data (član 7. stav 1).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u domaćem ili stranom pravnom licu novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Član 12.

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj domaće ili strano pravno lice ako u roku od dve godine od dana podizanja robe ispod carinskog nadzora carinskom organu ne da potrebna obaveštenja, ili mu ne omogući u radno vreme ulaz u službene prostorije i prostore, ili mu ne omogući da izvrši pregled robe, poslovnih knjiga, isprava i drugih podataka iz evidencije u vezi sa donacijama i humanitarnom pomoći koje su predmet regulisanja ovog zakona (član 7. stav 2).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u domaćem ili stranom pravnom licu novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u državnom organu ili organu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 900 do 9.000 dinara.

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".